

ת"פ (קריות) 64477-11-23 - מדינת ישראל נ' שון אפללו

ת"פ (קריות) 64477-11-23 - מדינת ישראל נ' שון אפללושלום קריות

ת"פ (קריות) 64477-11-23

מדינת ישראל

נגד

שון אפללו

בית משפט השלום בקריות

[03.11.2024]

כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה עונשית, בעבירת תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 368(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 11.11.23 מסיבה שאינה ידועה במדויק למאשימה, נתגלע ויכוח בין הנאשם לבין המתלון - יליד 1947. במהלך הוויכוח חבט הנאשם בראשו ובגופו של המתלון באמצעות ידיו וכשזה ניסה להימלט מפניו והדף אותו, רדף אחריו הנאשם, תפס בחולצתו ובעט בחזהו. בעקבות כך נפל המתלון ארצה על גבו וראשו והנאשם תקף אותו בעודו אוחז חפץ חד שמהותו אינה ידועה למאשימה. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלון חבלה בצלע, חתך באזור פלקסורי באורך 7 ס"מ ושריטה בראשו והוא נזקק לטיפול בבית החולים שכלל תפירה. תסקירי שירות המבחן

2. שירות המבחן הגיש שני תסקירים בעניינו של הנאשם, בהם פורטו בהרחבה נסיבות חייו. מטעמים של צנעת הפרט לא ארחיב בדברים ובתמצית יאמר כי הנאשם רווק כבן 23, טרם מעצרו עבד בעבודות מזדמנות והתגורר בבית אמו. הנאשם מוכר לשירות המבחן בגין הליך שנוהל נגדו בבית המשפט לנוער, בעבירת החזקת סמים לצריכה עצמית שהסתיים באי הרשעה, אך בגינו לא גויס. ביחס לביצוע העבירה קיבל הנאשם אחריות חלקית למעשיו, תאר כי פעל מתוך הגנה עצמית והציג גרסה הסותרת את עובדות כתב האישום המתוקן (הערה: בטיעוני ההגנה לעונש הבהיר הסנגור כי הנאשם מקבל אחריות למעשיו ומודה בעובדות כתב האישום כלשונן והנאשם אישר את הדברים). בתסקיר צוין כי הנאשם מביע חרטה, מכיר בפסול שבמעשיו ומבטא אמפטיה כלפי המתלון. כבר במסגרת הליך המעצר שולב הנאשם בהליך טיפולי, גורמי הטיפול התרשמו לחיוב מהשתלבותו וניכר כי הטיפול היה משמעותי עבורו וסייע לו, אך צוין שיש צורך בהמשך טיפול בשל נטייתו לתגובות אימפולסיביות. ביחס לרמת הסיכון להישנות עבירות בעתיד צוין כי זו נמוכה והמשך שילובו בהליך טיפולי אף יסייע בהפחתת הסיכון. לפיכך הומלץ על צו מבחן למשך 18 חודשים וענישה חינוכית בדמות צו של"צ בהיקף של 250 שעות.

- טיעוני הצדדים לעונש והראיות
3. ב"כ המאשימה התייחס לחומרת המעשה ונסיבותיו תוך שהדגיש את גילו של המתלון והחבלות שנגרמו לו. נטען כי הפגיעה בערכים המוגנים גבוהה ויש לתת משקל ממשי לעקרון ההלימה. ביחס למתחם הענישה נטען כי הוא נע בין 10-24 חודשי מאסר בפועל. ביחס לעונש שיש להטיל על הנאשם צוין כי האירוע השפיע על המתלון, אך בשל סיכויי השיקום עתרה המאשימה לעונש של תשעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.
4. ב"כ הנאשם עתר לקביעת מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 20 חודשי מאסר בפועל. הודגש כי מדובר בנאשם שהודה בהזדמנות הראשונה ובכך חסך זמן שיפוטי ואת העדת המתלון, וכי אין לחובתו הרשעות קודמות. הסנגור ציין את שילובו החיובי בהליך הטיפול ואת הערכת המסוכנות הנמוכה ועתר לסטות לקולה ממתחם הענישה ולאמץ את המלצות התסקיר.
5. הנאשם בדברו האחרון התנצל על מעשיו, ציין כי הוא מקבל אחריות מלאה וברצונו להצליח בהליך הטיפול. דיון והכרעה
- קביעת מתחם הענישה
6. האירוע שלפנינו קשה וחמור בכל קנה מידה. במהלך ויכוח על רקע שלא פורט בכתב האישום, תקף הנאשם - צעיר שכוחו במוותניו - בברוטליות קשים כבן 77 וגרם לו לחבלות שהצריכו טיפול רפואי. מוכן אני להניח שמדובר בהתפרצות ספונטנית ולא באירוע שתוכנן מראש ואולם מובן שאין בכך להצדיק אלימות כה קשה לא כל שכן כלפי אדם מבוגר. תשומת הלב שהנאשם לא הפסיק את האלימות אף לאחר שהקשיש נמלט מפניו ונפל ארצה. אדרבא - הוא הסלים אותה ועשה שימוש בחפץ חד כאשר הקשיש שרוע על הקרקע. המסקנה הברורה היא אפוא שמדובר באירוע בריונות של מי שלא חס על המתלון הקשיש והפליא בו את מכותיו ללא רחם ואשר רק בנס לא הסתיים בנזק חמור יותר.
7. הערכים המוגנים בבסיס העבירה ברורים. במעשיו פגע הנאשם בשלמות גופו, כבודו וביטחונו של המתלון. במקרה זה מדובר בפגיעה בעוצמה שאינה קלה בערכים המוגנים וזאת לאור סוג ועצמת האלימות שהופעלה כלפי המתלון (יליד 1947) והשימוש בחפץ חד.

8. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלימות מחמירה וכלפי קשישים וחלשים על אחת כמה וכמה. בתי המשפט עמדו לא אחת על חומרתן של עבירות אלו ועל הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה. בעניין זה אפנה לרע"פ 6090/23 ולדל'נסקי נ' מדינת ישראל (16.8.2023), שם צוין כך:
- "בית משפט זה שב ועמד על חומרתן של עבירות האלימות ההולכות ומתפשטות במרחב הציבורי, והבהיר כי יש להתמודד עמן באמצעות מדיניות ענישה ההולמת את חומרתן ומהווה מסר מרתיע מפני ביצוען בעתיד... על החומרה היתרה הטמונה בתקיפה המופנית כלפי אוכלוסיית המבוגרים והזקנים וגורמת חבלה של ממש ניתן ללמוד מבחירת המחוקק לייחד לה סעיף עבירה, בצדו קבוע עונש מרבי של מאסר בפועל למשך חמש שנים...".
9. כן אציין שבהתאם לסעיף 1368(ד) לחוק העונשין מצווה בית המשפט שלא להסתפק במאסר שכולו על תנאי במקרה של הרשעה בעבירה של תקיפת זקן, אלא בהתקיים "טעמים מיוחדים שיירשמו".
10. להמחשת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלו אפנה למקרים הבאים, בשינויים המחויבים: רע"פ 6090/23 ולדל'נסקי נ' מדינת ישראל (16.8.2023), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בשני כתבי אישום, האחד בעבירת אימים כלפי נהגת בכביש והשני בעבירת תקיפה סתם ותקיפת זקן הגורמת חבלה ממש בכך שתקף שני מבוגרים כבני 70 בוויכוח על חניה. הנאשם היכה באגרופ את אחד המתלוננים בפניו, דחף אותו על הרצפה וירק עליו. בית המשפט גזר על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים; רע"פ 2678/20 אסף רחמים נ' מדינת ישראל (27.4.2020), בו נידון הנאשם לעשרה חודשי מאסר לאחר שהורשע בעבירת תקיפה זקן. במקרה זה היכה הנאשם את שכנתו (אישה כבת שמונים) בפניה בגין ויכוח על שימוש בבריכת השחייה המשותפת. כתוצאה מכך נשברו משקפיה ונגרמו לה סימני חבלה; רע"פ 8633/21 דפנה לב נ' מדינת ישראל (29.12.2021), בו הורשעה הנאשמת בעבירת תקיפת זקן בכך שניגשה לרכבו של המתלונן, פתחה את דלתו והכתה אותו בשתי מכות אגרופ בפניו וזאת לאחר שזה "כמעט פגע" בה. כתוצאה מכך נשברו משקפיו של המתלונן ונגרמו לו המטומות וחתכים באף. על הנאשמת הוטלו 7 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים. בית המשפט העליון ציין כי "העונש שהוטל על המבקשת אינו חמור כלל ועיקר, ודומה כי צדק בית המשפט המחוזי בקביעתו כי הוא אף מקל עמה"; רע"פ 8164/21 לאונרדו מנואל אובסטרונקי נ' מדינת ישראל (29.11.2021), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת תקיפת זקן וחרף עברו הנקי והליך טיפול בו שולב בהצלחה, נידון ל-20 חודשי מאסר בפועל. במקרה זה, בשל סיבה שלא צוינה, הפיל הנאשם את המתלוננת וחבט בה מספר רב של חבטות אגרופ בפניה. עקב כך נגרמו לה חבלות בקרקפת ובפנים; עפ"ג 21036-09-21 אנדרי זנפירוב נ' מדינת ישראל (29.12.2021), בו נידון נאשם לשלושה חודשי מאסר בפועל לאחר שהורשע בעבירת תקיפת זקן הגורמת חבלה. במקרה זה דחף הנאשם את סבתו אגב ויכוח על חוב כספי ועקב כך היא נפלה, ראשה הוטח בשיש המטבח ונגרמו לה שריטות ושטף דם בפנים וביד; ת"פ (קריות) 49638-04-22 מדינת ישראל נ' אמיר אילת (15.9.2024), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת תקיפת זקן הגורמת חבלה ואימים בכך שתקף באמצעות אלה את המתלונן- יליד 1953 וגרם לחבלות ברגליו. הנאשם, נעדר עבר פלילי, נידון לתשעה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, צו מבחן וענישה נלווית.
11. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירה מושא ענייננו, בנסיבות ביצועה, נע בין 9-24 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

12. חרף חומרת המעשים סבורה המאשימה שקיימים סיכויי שיקום המצדיקים חריגה ממתחם הענישה (אם כי קלה מאוד) ואף הימנעות ממאסר בכליאה והמרתו בעבודות שירות. כשלעצמי, מסופקני אם מסקנה זו מבוססת היטב וזאת לאור עמדת הנאשם בפני שירות המבחן, שהרי "נטילת אחריות היא הצעד הראשון בהליך טיפולי, ומשצעד זה לא נעשה, לא ניתן לומר כי 'הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם', כמצוות סעיף 40ד(א) לחוק". (ע"פ 8687/20 פלוני נ' מדינת ישראל (29.8.2021), פסקה 11).

13. כפי שצוין לעיל, הנאשם לא קיבל אחריות מלאה בפני שירות המבחן, הוא שלל שימוש בחפץ חד ואף הצדיק את התנהגותו בכך שפעל מתוך הגנה עצמית. מדובר אפוא במי שאינו מכיר באשמו באירוע (שהרי לשיטתו פעל אגב הגנה עצמית, כלומר תוך הצדק מוסרי-ערכי) ואף לא אישר שהחזיק חפץ חד (שהוא מרכיב משמעותי בחומרת האירוע). אין למצוא בתסקיר שינוי גרסה בהמשך הדרך (למרות הקשר הארוך עם הנאשם) והמסקנה המתבקשת היא שיש להטיל ספק בכך שהנאשם מכיר בכישלונו; שהצליח להגיע לבסיס הכשל; ושההליך הטיפולי בו הוא נוטל חלק נושא פרי ממש. אכן, הנאשם אשרר את הודאתו בדיון שלאחר מכן, אך לצורך מתן משקל למסקנת שירות המבחן ולהערכת סיכויי השיקום, ישנה חשיבות לעמדת הנאשם בפני שירות המבחן, וזו כאמור הייתה מתחמקת ובלתי מלאה.

14. לכן, ספק רב אם קיימים סיכויי שיקום ממשיים ובכל מקרה דעתי היא שהם אינם מצדיקים חריגה ממתחם הענישה. כמו כן, ספק אף אם היה מקום לאפשר נשיאת העונש בעבודות שירות והכל על רקע התייחסותו של הנאשם לעבירה ולכישלונו. ואולם, כאשר עמדת המאשימה היא לעונש מאסר בעבודות שירות מובן שלא אחמיר עם הנאשם מעבר לכך. עם זאת, ולמען הסר ספק, יובהר שאינני סבור שיש מקום לקבל את המלצת שירות המבחן ואת עתירת ההגנה להסתפקות בצו של"צ. כאמור, מהלך זה מחייב חריגה ממתחם הענישה, ואף משמעותית מאוד, ולכך אין הצדקה. כמו כן, בהתאם לסעיף 368ו(ד) לחוק נדרשים "טעמים מיוחדים שיירשמו" על מנת להימנע מעונש מאסר בפועל ונימוקים כאמור אינני סבור שקיימים. יתרה מזו, אף לגופם של דברים סבור אני שחומרת המעשים מחייבת את העדפת שיקולי ההלימה וההרתעה על פני השיקום (ע"פ 5376/15 נסים ביטון נ' מדינת ישראל (11.2.2016)) ועונש בדמות צו של"צ לא יבטא נכונה שיקולים אלו, אף בהינתן סיכויי שיקום (וכאמור אין זה המקרה). צו של"צ הוא עונש חינוכי אשר הגם שיש בו פן אופרטיבי, הוא אינו בעל חומרה ממשית ואף אינו כולל את הסטיגמה המחמירה שבמאסר בדרך של עבודות שירות, שהוא עונש מאסר לכל דבר ועניין, למעט בעניין אופן ריצויו. אין מדובר בסמנטיקה אלא במהות (ראו 10002/17 מדינת ישראל נ' ניסים מור (18.7.2018)).

15. ודוק: אינני מתעלם מהגיל הצעיר, מהעבר הנקי (למעט עבירה קלה שהתיישנה), מההשתלבות בהליך הטיפול ומהחרטה שהפגין הנאשם. ואולם, כפי שצוין לעיל, סבור אני שההליך הטיפולי אינו ניצב על קרקע איתנה וזאת לאור האופן בו רואה הנאשם את חלקו באירוע. ראוי ששירות המבחן ייתן דעתו לנושא במקרים הבאים ויסביר מדוע חרף אי קבלת אחריות מלאה וכנה ניתנת המלצה טיפולית. חרף דברים אלו, נתוני הכוללים של מקרה זה (גיל צעיר, עבר קל מאוד, קבלת אחריות וולו פורמאלית, תסקיר חיובי) תומכים במתן אפשרות לשאת בעונש בעבודות שירות. לכך יש להוסיף את חשיבות המשך הטיפול (שאינה אפשרית במקרה של מאסר בכליאה) ואת עמדת המאשימה שלא ראיתי לסטות ממנה לחומרה. הבאתי בחשבון גם את ימי המעצר בהם שהה הנאשם עד שחרורו, תקופת המעצר באיזוק והתנאים המגבילים. משכך, יוטל על הנאשם עונש בתחתית מתחם הענישה תוך שאאפשר לשאת בו בעבודות שירות. כן יוטל צו מבחן ופיצוי.

16. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר למשך 9 חודשים.
הנאשם יישא את עונשו בעבודות שירות בהתאם לחו"ד הממונה החל מיום 6.1.25 וייתייב ביום זה במשרדי הממונה בכלא מגידו. מובהר לנאשם שעליו לבצע את העבודות בהתאם להוראות הממונה וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיען שאז הוא יישא את יתרת התקופה בבית מאסר.
- ב. אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 18 חודשים. הוסבר לנאשם בלשון פשוטה שעליו לקיים את הוראות שירות המבחן וכי הפרה של הצו עלולה להוביל להפקעתו ולהטלת עונשים נוספים.
- ג. מאסר על תנאי למשך 4 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור במשך שנתיים כל עבירת אלימות פיזית כלפי גופו של אדם.
- ד. פיצוי למתלונן, ע"ת מס' 4, בסך 10,000 ₪. הפיצוי ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.3.25 ובכל 1 לחודש שלאחריו. המאשימה תמציא בתוך 30 יום למזכירות את פרטי המתלונן ותביא לידיעתו את תוכנו של גזר הדין. מובהר שאין בכך למצות את מלוא נזקיו של המתלונן והוא רשאי להגיש תביעה אזרחית. הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים. המזכירות תשלח את גזר הדין לממונה וכן לשירות המבחן. ניתן היום, ב' חשוון תשפ"ה, 03 נובמבר 2024, במעמד הצדדים.